

بهبود بازار کار کشور در سال ۱۴۰۱

عکس: ایستا

توقف روند کاهش نرخ مشارکت اقتصادی

کاهش نرخ بیکاری توأمان با رشد نرخ مشارکت اقتصادی به معنی بهبود نسبی وضعیت بازار کار است

گزارش

گروه اقتصادی
eghtesad@irannewspaper.com

توقف روند کاهش نرخ مشارکت اقتصادی و چرخش معکوس آن در سال گذشته، افزایش تعداد شاغلان کشور و کاهش نرخ بیکاری را نسبت به سال‌های قبل از آن را در پی داشت. از تقسیم جمعیتی که جویای کار هستند و نمایل به اشتغال دارند (اعم از بیکار و شاغل) به کل جمعیت حاضر در سن کار، نرخ مشارکت اقتصادی به دست می‌آید. در حقیقت نرخ مشارکت اقتصادی آنگی است که تعیین‌کننده پویایی بازار کار یا رکود آن است. نرخ مشارکت اقتصادی در حقیقت شاخصی از اندازه نسبی عرضه قابل دسترس کار را برای تولید کالاها و خدمات تهیه می‌کند. این نرخ نخستین شاخص کلیدی در میان ۲۰ شاخص کلیدی بازار کار است که توسط سازمان جهانی کار ارائه شده است. توقف روند کاهش نرخ مشارکت اقتصادی در واقع نرخ مشارکت اقتصادی و شاخص و فاکتور کلیدی در تبیین شکل و ساختار نیروی کار در کشورها و سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای آینده بازار کار است. اگر تا همین چند وقت پیش یعنی

در سال‌های دهه ۹۰ صورت مقطعی نرخ بیکاری کاهش می‌یافت، اما فضای کسب و کار نامساعد بود، تنها یک دلیل عمده داشت و آن هم این بود که در این مقاطع زمانی، این کاهش مشارکت نیروی انسانی آماده به کار عامل کاهش تعداد بیکاران بود. به عبارتی در این مقاطع زمانی، شاغلان به دلیل نبود امنیت شغلی ناشی از نبود وضعیت مناسب محیط کسب و کار بیکار شده و دیگر رزمی برای یافتن کار مجدد نداشته‌اند و عملاً در گروه جمعیت غیرفعال قرار می‌گرفتند. از طرفی نیروی آماده به کار نیز وقتی این وضعیت را می‌دید دیگر آمیدی برای پیدا کردن کار نداشته و آنها نیز به جمعیت غیرفعال اضافه می‌شدند. به همین دلیل بوده که حالا جمعیت غیرفعال کشور روندی افزایشی نشان می‌دهد. سال ۱۴۰۱، بازار کشور وضعیت متفاوتی نسبت به سال‌های قبل از خود تجربه کرد. در این سال روند افزایشی نرخ مشارکت اقتصادی آغاز و نرخ بیکاری کاهش شد. در این سال بود که پس از مدت‌ها به عبارتی بهتر پس از چندین فصل متوالی، نرخ مشارکت اقتصادی با چرخش ۱۸۰ درجه‌ای روند رو به رشدی را تجربه کرد. همین موضوع باعث شد تا کارشناسان اقتصادی اذعان کنند که کاهش تعداد بیکاران و رشد اشتغال واقعی

است. برپایه داده‌های آماری، در پاییز سال گذشته ۲۴ میلیون و ۷۰ هزار نفر برآورد شد که بر این اساس نرخ اشتغال در اقتصاد ایران ۳۷.۷ درصد اعلام شد و نرخ بیکاری از ۸.۹ درصد در پاییز سال ۱۴۰۰ رسید، به ۸.۲ درصد در پاییز ۱۴۰۱ رسید، همچنین در همین بازه زمانی نیز نرخ مشارکت اقتصادی در ۶۱ درصد رسید. آمارها نشان می‌دهد نرخ بیکار شده و دیگر رزمی برای یافتن کار گذشته در ایران روندی نزولی داشته که تا حدی از پویایی نیروی انسانی در کشور کاسته است. از سال ۸۵ روند نزولی در نرخ مشارکت اقتصادی آغاز شد و تا سال ۹۳ نیز ادامه یافت. به بیان دیگر نرخ مشارکت اقتصادی از ۴۱ درصد در سال ۸۴ به حدود ۳۷ درصد در سال ۹۳ رسید. عکس نکته‌ای که در سطر بالا گفته شد در این بازه زمانی صدق می‌کند، در سال‌های دولت نهم و دهم به علت رشد‌های نه چندان جالب اقتصادی و بدبینی به فضای اقتصاد، نرخ مشارکت اقتصادی کاهش یافته است. از سال ۹۴ بار دیگر روند صعودی در این شاخص آغاز شد و این نرخ در سال ۹۷ به ۴۰.۵ درصد رسید. در سال ۹۸ این نرخ به بالای ۴۴ هم رسید اما این افزایش در نرخ مشارکت اقتصادی به

دلیل تغییر سن اشتغال و برخی محاسبات مرکز آمار بوده است. طبق آخرین آمارهای اقتصادی این نرخ با اهمیت در حوزه کلان از ۴۱.۲ درصد در سال ۹۹ کاهش یافته و به ۴۰ درصد وارد شده است. در شش ماهه اول سال ۱۴۰۰ نرخ مشارکت اقتصادی روند نوسانی را تجربه کرد بطوری که در ابتدای سال اول فصل این سال، این نرخ با رشد مواجه شد و به ۴۱.۴ درصد رسید. این در حالی بود که از سوی مرکز آمار نرخ مشارکت اقتصادی در آخرین فصل سال ۱۳۹۹، ۴۰.۹ درصد اعلام شده بود. در هنگامه تغییر دولت و روی کار آمدن دولت سیزدهم نرخ مشارکت اقتصادی با کاهش مواجه شد و به ۴۱.۱ درصد رسید. این نرخ در فصل‌های بعد نیز با کاهش مواجه شد تا اینکه در بهار ۱۴۰۱ روند کاهش آن متوقف شد و نرخ آن نسبت به زمستان سال ۱۴۰۰، ۰.۵ درصد به ۴۰.۹ درصد افزایش یافت. نتایج تازه‌ترین گزارش حوزه اشتغال در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ نسبت به فصل روندها در زمستان نیز ادامه داشته و نرخ مشارکت اقتصادی در این فصل سال گذشته شروع شده بود و نرخ مشارکت در آن موقع ۴۰.۹ درصد اعلام شده بود. بررسی‌ها نشان می‌دهد که نرخ ۴۱ درصدی مشارکت اقتصادی در این سال گذشته نیز تکرار شد و این روند در زمستان نیز ادامه داشته و نکته می‌شود که نرخ مشارکت اقتصادی در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ از رشد قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده است. نشان به آن نشان که در دوره مرتضوی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از تحقق یک میلیون

شغل وعده داده شده در سال ۱۴۰۱ خبر داد. یکی از دلایل کاهش نرخ رشد مشارکت اقتصادی در ماهه دوم سال ۱۴۰۱، کاهش سنی جوان کشور است. ارتباط دولت از ابتدای فروردین ماه تا پایان مردادماه سال جاری نیز از جمله خروجی عملکردی بازار اشتغال محسوب می‌شود. کل تعداد شاغلان اقتصاد ایران در سال ۲۳،۱۴۰ میلیون و ۴۴۷ هزار و ۴۵۲ نفر برآورد شده است، این در حالی است که این رقم در سال ۹۹ حدود ۲۳ میلیون و ۲۶۳ هزار نفر به ثبت رسید. به بیان دیگر در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۹۹ بالغ بر ۱۸۰ هزار نفر به جمعیت شاغل حاکم شد. اقتصاد ایران افزوده شد. در تابستان سال ۱۴۰۱، روند نرخ مشارکت اقتصادی دوباره به کانال ۴۱ درصد رسید. البته این رشد در اولین فصل سال گذشته شروع شده بود و نرخ مشارکت در آن موقع ۴۰.۹ درصد اعلام شده بود. بررسی‌ها نشان می‌دهد که نرخ ۴۱ درصدی مشارکت اقتصادی در این سال گذشته نیز تکرار شد و این روند در زمستان نیز ادامه داشته و نکته می‌شود که نرخ مشارکت اقتصادی در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ از رشد قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده است. نشان به آن نشان که در دوره مرتضوی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از تحقق یک میلیون

۴۱ درصد

در پاییز سال گذشته نرخ اشتغال ۳۷.۷ درصد اعلام شد. نرخ بیکاری ۸.۹ درصد در پاییز سال ۱۴۰۱ به ۸.۲ درصد در پاییز سال ۱۴۰۰ رسید، به ۸.۲ درصد در پاییز سال ۱۴۰۱ رسید، همچنین در همین بازه زمانی نیز نرخ مشارکت اقتصادی در ۶۱ درصد رسید. آمارها نشان می‌دهد نرخ بیکار شده و دیگر رزمی برای یافتن کار گذشته در ایران روندی نزولی داشته که تا حدی از پویایی نیروی انسانی در کشور کاسته است.

رفاه روستایی

وصول ۹۱ درصد بودجه صندوق اجتماعی روستاییان درسال گذشته

مدیرعامل صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر گفت: در سال گذشته ۹۱ درصد از بودجه صندوق وصول شد که در رشد منابع بسیار مؤثر بود. بیت‌الله برقراری در نخستین جلسه شورای مدیران صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر اظهار کرد: سالی که گذشت، سال خوبی برای صندوق بود و همه همکاران با سرعت، دقت و خلاقیت عمل کردند و آثار فعالیت‌های همکاران کاملاً قابل مشاهده بود و نتیجه موفقیت به این دلیل بود که یک انسجام، هماهنگی و خلایق ویژه‌ای شکل گرفت. وی تصریح کرد: این خرد جمعی تحولات عظیمی رقم زد. به‌عنوان مثال در حوزه آمار و محاسبات بیمه‌ای اقدامات ویژه‌ای برای نخستین بار انجام شد و این اقدامات بر اساس محاسبات علمی و تخصصی شکل گرفت. همچنین در سایر بخش‌ها نیز گزارشات تخصصی و علمی اقدامات مهم و ضروری انجام شد. مدیرعامل صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر گفت: حقوق مستمری‌گیران این صندوق در سال گذشته ۴۳ درصد افزایش یافت. به گفته برقراری، پرداخت تسهیلات ارزان قیمت، پرداخت تسهیلات ساختار تفصیلی و اداره کل شدن استان‌های خراسان رضوی و فارس و همچنین تحولات در بخش‌های آموزش از دیگر اقدامات مهم در سال گذشته محسوب می‌شود. وی با تأکید در جذب بیمه‌ای صندوق اظهار کرد: جذب ۳۶۸ هزار و ۸۹۵ نفر بیمه شده جدید نسبت به سال ۱۴۰۰ از اقدامات مهم این صندوق محسوب می‌شود که این اتفاق بالاترین عملکرد صندوق در ۱۷ ساله گذشته بوده است.

به گفته مدیرعامل صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر، افزایش ۱۸۰ هزار و ۱۳۳ نفری بیمه شدگان فعال صندوق با نرخ رشد ۱۲ درصدی نسبت به سال گذشته، صدور ۲۱ هزار و ۴۴۴ حکم مستمری در سال ۱۴۰۱، افزایش تعداد کل مستمری‌گیران به عدد ۱۷۴ هزار و ۵۸۲ نفر از سایر اقدامات مهم این صندوق بود. برقراری افزود: ارائه بیمه تکمیلی درمان به مستمری‌گیران صندوق در ۳ استان آذربایجان شرقی، همدان و اصفهان برای نخستین بار در تاریخ ۱۷ ساله صندوق، پرداخت ۲۱ هزار فقره تسهیلات قرض الحسنه بانکی (بدون نیاز به ضامن، وثیقه و...) با تخصیص اعتبار ۹۶۰ میلیارد ریالی به مستمری‌گیران صندوق، افزایش ۲۳ درصدی حقوق مستمری‌گیران کشور داریم. کریمی گفت: در سال ۱۴۰۱ به طور متوسط (برای حداقل‌گیران تا ۱۶۰ درصد افزایش داشتیم). همچنین درآمدی در سال ۱۴۰۱ از دیگر اقدامات مهم این صندوق بوده است. وی همچنین جزئیاتی از پوشش بیمه‌ای رایگان مادران خانه‌دار روستایی یا سه فرزند و بیشتر را اعلام کرد و گفت: به موجب مصوبه دولت، برخورداری از این بیمه برای مشمولان رایگان است و دولت حق بیمه آنها را تقبل می‌کند. برقراری اظهار کرد: بر اساس ماده ۲۱ قانون مذکور، دولت مکلف است در راستای اجرای بند «ب» ماده (۱۰۳) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، حداکثر شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با تقویت صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان نسبت به بیمه مادران خانه‌دار دارای سه فرزند و بیشتر اقدام کند.

اخبار

سهم ۱۱ درصدی صندوق کارآفرینی امید از اشتغال کشور درسال گذشته

مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید در تشریح برنامه‌های سال جدید گفت: بیش از ۱۱ درصد سهم یک میلیون شغل تعهد دولت توسط صندوق کارآفرینی امید ایجاد شده است. نعمت‌الله رضایی در گفت‌وگو با خبرنگار تسنیم، درباره اولویت‌های سال ۱۴۰۲ گفت: پرداخت تسهیلات حوزه اشتغال روستایی و نهضت احیا اولویت سال ۱۴۰۲ است. وی با بیان اینکه صندوق به عنوان یک مؤسسه عمومی غیردولتی باید رابطه منظمی در عملیات اعتباری داشته باشد، افزود: در کنار پرداخت تسهیلات توجه جدی به امر نظارت تکمیل کننده فرایند واگذاری تسهیلات است که اگر نظارت به درستی صورت گیرد، کاهش مطالبات را نیز به دنبال دارد. رضایی ادامه داد: در حال حاضر ۶۳ میلیارد تومان در این زمینه سرمایه‌گذاری صورت گرفته است. فراخوانی را به کلیه شرکت‌هایی که امکان شرکت داشته‌اند داده شده است. وی گفت: در سال ۱۴۰۱ حدود ۱۱۵ هزار فرصت شغلی مورد حمایت صندوق قرار گرفت. اگر این عدد را با تسهیلات نظام بانکی مقایسه کنیم، نظام بانکی در سال جاری بیش از ۳۵۰۰ تسهیلات پرداخت کرده ولی پرداخت تسهیلات ۶۷۰۰ سهم بوده است. رقم ما نسبت به نظام بانکی بسیار کمتر است. اما در مورد سهم اشتغال ایجاد شده پیش از ۱۱ درصد یک میلیون شغلی که دولت تعهد کرده بود توسط صندوق کارآفرینی امید مورد حمایت قرار گرفته است.

اخذ شناسه شغلی از سامانه جامع اشتغال اتباع خارجی

معاون اشتغال وزارت کار از سامانه‌های اشتغال اتباع افغانستانی خبر داد و گفت: به موجب این طرح اقامت مجاز این افراد منوط به روشن شدن وضعیت شغلی آنان خواهد بود و افراد شرکت‌کننده از مزایای قانونی این طرح برخوردار خواهند شد. محمود کریمی تسنیم، درباره اشتغال اتباع افغانی گفت: یکی از مشکلات ما این بوده است که همواره چالش اطلاعات در این زمینه داشته‌ایم و نمی‌دانستیم که چه تعداد نیروی افغان مشغول به کار در کشور داریم. کریمی گفت: در جلسه ۱۷ ستاد ساماندهی اتباع خارجی در وزارت کار پیشنهادی را مطرح کردیم و آن این بود که وضعیت اقامت اتباع خارجی را تمدید نکنیم مگر اینکه وضعیت شغلی خود را اعلام کنند. تاکنون اقامت و اشتغال جداگانه بود ولی از اسفند ماه این دو مساله به هم متصل شدند و وزارت کشور و نیروی انتظامی استقبال کردند و لذا از اسفند ماه این طرح تحت عنوان وضعیت اشتغال اتباع افغانستانی شروع به کار کرده است. به همه اتباع افغانستانی فراخوان داده‌ایم که در طرح سرشماری کارت اقامت موقت دارند، بیایند و وضعیت شغلی خود را به وزارت کار اعلام کنند. کریمی گفت: به موجب این طرح اقامت مجاز این افراد منوط به روشن شدن وضعیت شغلی آنان خواهد بود و افراد شرکت‌کننده از مزایای قانونی این طرح برخوردار خواهند شد.

در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال گذشته برای بیش از یک میلیون شغل هدف‌گذاری شده است که قطعاً رقم قابل توجهی خواهد بود

۱۴۰۲ سال

